

Batasuna proposa una pau a la irlandesa

Dinou dies després de l'últim comunicat d'ETA en què apostava pel diàleg, la negociació i l'acord, Batasuna ha presentat una proposta per aconseguir la pau per vies exclusivament polítiques. La nova estratègia de l'independentisme basc redueix el paper de l'organització armada a negociar amb França i Espanya la "desmilitarització" i la situació dels presos.

Les organitzacions de l'esquerra abertzale miren més que mai cap a Irlanda. Batasuna, cinc anys després de la ruptura del Pacte de Lizarra, torna a seguir les passes del Sinn Féin, i Arnaldo Otegi es prepara per assumir novament el paper del Gerry Adams basc amb una proposta sota el braç que porta el títol d'"Orain herria, orain bakea, gatazkaren konponbiderako ekarpena" ("Ara el poble, ara la pau, aportació per a la resolució del conflicte").

Amb aquest document, Batasuna planteja obrir un procés de pau que exigeix un acord polític entre tots els partits bascos per superar el conflicte. Dues són les claus que s'han de respectar: el dret d'autodeterminació i el que diguin els ciutadans quan siguin consultats.

El plantejament que fa l'esquerra abertzale en aquest document significa, sens dubte, un canvi històric, que no té res a veure amb les posicions mantingudes fins ara. A diferència del que va passar amb l'Alternativa Kas, al 1976, i amb l'Alternativa Democràtica, al 1995, que eren propostes fetes per ETA, ara, per primera vegada, és un partit polític i no l'organització armada la que marca l'estratègia. Es tracta d'un pas clau, perquè "Orain herria, orain bakea" és una iniciativa civil i no pas militar. La nova oferta parteix d'una constatació: els discursos tradicionals de l'esquerra abertzale s'han socialitzat, ara es parla d'autodeterminació, de consulta popular, de canviar l'actual marc polític, per tant, l'independentisme basc no es pot quedar parat, ha de moure fitxa. No és una proposta perquè Batasuna es

pugui presentar a les pròximes eleccions autonòmiques ni tampoc és una alternativa al pla Ibarretxe. És una proposta de pau, que aposta per dues mesos de negociació: una de política, un "Stormont irlandès a la basca", formada pels partits amb l'objectiu de pactar un model de transició que porti el País Basc cap a un altre escenari que superi l'Estatut d'Autonomia actual, i una de segona, integrada per ETA i els governs de París i Madrid, que no tractaria qüestions polítiques sinó tècniques, referents a la "desmilitarització" i al futur dels presos bascos.

Mai abans no s'havia reservat a ETA aquest paper sols tècnic i no d'avantguarda política. L'organització armada sempre ha portat la veu cantant –de fet, les converses d'Alger en són la millor mostra– en tots els processos de diàleg que s'han obert en els últims 25 anys. Ara, però, sembla que això ha canviat. Per primera vegada també, l'esquerra abertzale reconeix la divisió administrativa d'Euskal Herria, és a dir, accepta la realitat institucional de la Comunitat Autònoma Basca, Navarra i del País Basc francès, però no renuncia a continuar treballant per reunificar el país sencer en un de sol.

Una altra diferència substancial amb el passat és el compromís que s'adopta amb la pluralitat del país. L'esquerra abertzale ha superat els esquemes del Pacte de Lizarra. Es tracta de buscar la pau, no la construcció nacional, per tant, les dues coses no es barregen. Així doncs, Batasuna renuncia a buscar l'acord només amb les forces nacionalistes basques. L'objectiu és pactar unes noves regles de

L'evolució estratègica de l'esquerra abertzale

L'ALTERNATIVA KAS (1976-1994)

En plena transició del règim franquista a la democràcia, la Coordinadora Abertzale Sozialista (KAS) dissenya un document de mínims per negociar amb l'estat, que redacta en primera instància ETA-politicomilitar. L'Alternativa KAS es fa pública a Pamplona el 30 d'agost de 1976 i, dos anys més tard, ETA militar l'acua i n'estableix la versió definitiva.

Els punts principals són:

- Amnistia absoluta.
- Expulsió d'Euskadi de la Guàrdia Civil i de les forces policials espanyoles.
- Un estatut d'autonomia que reconegui la sobirania nacional del País Basc, el basc com a llengua oficial i prioritària, i les forces armades destacades en territori basc sota control del Govern basc.
- Legalització de tots els partits polítics, inclosos els independentistes.
- Adopció de mesures per millorar les condicions de vida i de treball de les masses populars i de tota la classe obrera.

L'ALTERNATIVA DEMOCRÀTICA (1995-2004)

Diferència dos àmbits de negociació:

Punts que s'han d'acordar amb l'estat espanyol:

- Reconeixement d'Euskal Herria: reconeixement del dret d'autodeterminació i de la unitat territorial (la nació basca formada per la Comunitat Autònoma Basca, Navarra i el País Basc francès).
- Respectar els resultats del procés electoral que s'obri a Euskal Herria. A la paraula del poble, no se li han de posar límits.
- La condició mínima per encaminar aquest procés democràtic és que tots els ciutadans bascos puguin participar-hi sense cap tipus de pressió. Per tant, una amnistia general sense condicions és imprescindible per a aquest procés democràtic, l'excarceració de tots els presos d'ETA internats tant en territori espanyol com francès i també en altres països, i fer possible el retorn de tots els exiliats. També és imprescindible adoptar mesures perquè les forces armades espanyoles no influeixin en aquest procés.
- Després que l'estat espanyol accepti el procés democràtic que es desenvoluparà a Euskal Herria, ETA anunciarà un alto el foc.

Punts que s'han de debatre entre els ciutadans bascos:

- Sindicats, organismes, moviments socials, forces polítiques, tot tipus d'institucions, en definitiva, tota la societat participarà en aquest procés que hauria de definir com a mínim aquests temes: com exercir el dret d'autodeterminació (formulació, metodologia, opcions, terminis...); formulació

de la unitat territorial i el procés per a la seva construcció; les relacions entre el conjunt d'Euskal Herria; les competències, sense limitacions prèvies, de l'organització institucional que s'ha de pactar; planificació per basquitzar Euskal Herria; desmilitarització dels territoris bascos (el paper de l'exèrcit –inclosa la seva desaparició–, caràcter i composició de les forces policials); llibertats democràtiques.

ORAIN HERRIA, ORAIN BAKEA (2004)

Amb la nova proposta presentada el 14 de novembre a Sant Sebastià, l'esquerra abertzale adopta aquests compromisos davant la societat basca:

- Compromís per anar a les arrels del conflicte amb l'objectiu de buscar una sortida democràtica.
- Tots els ciutadans bascos tenen dret a ser consultats. En conseqüència, els estatuts polítics actuals i de futur necessiten el suport de la ciutadania. Compromís per respectar la decisió dels ciutadans bascos.
- Compromís a adoptar les mesures necessàries perquè aquesta consulta es faci en condicions pacífiques i democràtiques.
- Compromís que l'acord tindrà en compte tant la història com la realitat actual d'Euskal Herria. L'acord ha de tenir també l'adhesió i el respecte de les diferents sensibilitats existents en el poble basc.
- Compromís per resoldre les diferències durant el procés de manera pacífica i democràtica.
- Compromís que la utilització de les vies exclusivament polítiques i democràtiques permetrà la materialització, sense límits ni restriccions, de tots els projectes polítics.

A més, Batasuna considera que han de crear-se dos espais diferenciats per al diàleg i l'acord. Una resolució basada, per tant, en dos acords:

Acord entre els agents d'Euskal Herria:

- Han d'acordar, partint de la nostra realitat actual, el trànsit polític cap a un nou escenari, en el qual el poble basc pugui, en condicions democràtiques, decidir qualsevol estatus polític o institucional per al nostre poble.
- L'acord ha de ser referendat, inevitablement, per la ciutadania d'Euskal Herria.
- Els signants d'aquest acord hauran de constituir, a més, la interlocució democràtica del nostre poble, obrint un procés de diàleg i negociació amb els estats espanyol i francès per fer respectar els continguts de l'acord.

Acord entre ETA i els estats espanyol i francès:

- Desmilitarització del conflicte.
- Presos, deportats i refugiats.
- Víctimes.

